

Reliabilitet og validitet i kvalitative metoder.

Forskere som skal beslutte sig for, om de vil anvende kvantitative eller kvalitative metoder er nødt til at foretage en afvejning af fordele og ulemper i de forskellige metoder, bl.a. skal de overveje problemet med reliabilitet og validitet.

I kvalitative undersøgelser ligger fokus bl.a. på hvordan deltagerne i undersøgelse opfatter forskellige ting, eller hvad de gør i bestemte situationer. Undersøgelserne finder oftest sted i de undersøgtes naturlige miljø. Ligeledes er man opmærksom på, at undersøgelsen i sig selv er en social proces. Kvalitative undersøgelser hviler på den antagelse, at det enkelte menneskes oplevelse af sig selv og omverdenen er unik og subjektiv, og derfor giver det egentlig ingen mening at tale om reliabilitet i traditionel forstand. Validitet kan overvejes, både i forhold til det materiale man bruger i en undersøgelse, samt hvorvidt den afspejler virkeligheden, dvs. økologisk validitet.

Der er fundamentale forskelle mellem kvantitative og kvalitative metoder.

Kvantitative metoder	Kvalitative metoder
Kvantitative data	Kvalitative data
Kunstigt miljø	Naturligt miljø
Brug af traditionel naturvidenskabelig metode	Afvisning af traditionel naturvidenskabelig metode
Finde videnskabelige love	Finde kulturelle mønstre
Objektivt	Subjektivt
Informationen via tal og brug af statistik som dokumentation	Information via betydning af noget og brug af citater som dokumentation
Fokus på at bestemme årsag-virkning, at kunne forudsige og generalisere	Fokus på den enkeltes opfattelse af sammenhænge, det unikke.

I de kvantitative metoder

- **Reliabilitet:** i hvilken grad resultater er konsistente over tid, dvs. reliabilitet relaterer til ideen om at kunne gentage resultater.
- **Validitet:** i hvilken grad undersøgelsen måler, hvad den skal, eller hvor troværdige resultaterne er. Normalt drejer det sig om ting som universelle love, objektivitet, sandhed, fakta og matematiske data.

Resume: kvantitative metoder lægger megen vægt på reliabilitet. Man bruger kontrollerede eksperimenter og observationer til at indsamle numeriske data. Fokus er på at undersøgelsen kan gentages, og at den kan opnå samme resultater. Det kan på den anden side betyde, at man mister noget i forhold til økologisk validitet, fordi stærkt kontrollerede forsøg ikke ligner virkeligheden.

Kvalitative metoder

Kvalitative metoder lægger op til at forstå, fortolke og ekstrapolere til lignende situationer. Metoder som interview og observationer er de mest brugte indenfor det hermeneutiske paradigme. I de kvalitative metoder erkender man, at mennesker

forholder sig bevidst og aktivt til sine omgivelser, og at man er nødt til at inddrage forsøgspersonernes egen forståelse i helheden.

Forskere indenfor den hermeneutiske tilgang foretager undersøgelser i naturlige omgivelser, fordi man er interesseret i folks sociale oplevelser og deres egen fortolkning af den. Forskeren dokumenterer sin analyse ved hjælp af citater, og man vil ofte bede deltagerne i en undersøgelse bekræfte fortolkningen.

Kvalitative undersøgelser er vanskeligere at udføre, fordi de store datamængder giver meget arbejde med at kategorisere og analysere osv. Ligeledes findes der ikke simple svar på spørgsmål, og forskeren skal være meget opmærksom på ikke at være tendentiøs i processen. For at undgå dette kan man være nødt til at foretage flere analyser og få andre til at se på resultaterne.

En af fordelene ved de kvalitative metoder er imidlertid, at man får meget mere nuancerede data ud af undersøgelsen. Metoden opfordrer til at se mennesker som komplekse væsener, der ikke kan beskrives i enkle årsag-virkning sammenhænge alene, og at deres tanker og motiver spiller en vigtig rolle i forståelsen af deres handlinger. Man kan sige, at kvalitative analyser giver os muligheden for en dybere forståelse af et emne, netop fordi metoden lægger vægt på at afdække kompleksiteten i menneskers liv.

Reliabilitet handler traditionel om hvorvidt en bestemt måling giver konsistente resultater henover tid (især relevant for eksperimenter og kvantitative analyser).

- Reliabilitet handler om hvor præcise data dine undersøgelsesmetoder kan producere, fx hvor sikre kan vi være på, at det samme interviewskema ikke påvirker respondenternes svar på forskellig måde.
- Reliabilitet i kvalitative undersøgelser kan evt. baseres på flere forskellige personers sammenfattende opfattelse af et fænomen. I en observationsundersøgelse kan det fx være, at flere observatører har noteret det samme.
- Reliabilitet kan forstærkes gennem at anlægge flere forskellige vinkler på den samme undersøgelse (triangulering), fx gennem at bruge flere undersøgelsesmetoder eller teorier til at forklare noget med. Det gør man ud fra den antagelse, at jo større overensstemmelse der er mellem data fra forskellige kilder om det samme, jo større reliabilitet af data.
- Fortolkning af data er subjektiv, og det er anerkendt indenfor de kvalitative metoder. Imidlertid kan man sørge for en balanceret fortolkning af data ved at indbyde andre til at fortolke dem også. Forskerens mål er ikke at få resultater, som kan gentages. Det vigtigste er at nå frem til en sand forståelse af den undersøgte verden.

Validitet handler bl.a. om hvorvidt et måleinstrument (fx en test, eller et interviewskema) rent faktisk er i stand til at måle det, som er formålet med undersøgelsen. I kvalitative undersøgelser kan man fx spørge, i hvilket omfang daataindsamling og –analyse omhandler det, som vi vil undersøge.

Ligeledes taler man om økologisk validitet, dvs. afspejler undersøgelsens resultater fænomener i folks dagligliv.

- Validitet er relateret til dokumentation og fortolkning af data. Grundig fortolkning af data kan ske på baggrund af baggrundslitteratur, som kan skabe en ramme for tolkningen af de indsamlede data. Forskeren er primært interesseret i, at resultaterne afspejler en sandfærdig udgave af virkeligheden, sådan som den ser ud for forsøgspersonerne.

- Validitet kan øges, hvis forskeren viser sin fortolkning af fx interviewdata til den interviewede, så vedkommende kan godkende eller forkaste fortolkningen. Imidlertid kan man komme ud for, at de interviewede ikke bryder sig om fortolkningen, fordi det sætter dem i et lidt uheldigt lys. Det er altid vigtigt, at den kvalitative forsker kan dokumentere sin fortolkning i forhold til de indsamlede data, fx gennem citater.

Triangulering

Iflg. nogle forskere kan triangulering forhøje reliabilitet og validitet i undersøgelser, dvs. man kan bruge forskellige metoder til at indsamle data, man kan bruge forskellige teorier til at fortolke data, eller man kan bede forskellige forskere foretage de samme undersøgelser. Hvis en forsker fx ønsker at finde ud af, om gymnasieelevers oplysninger om, hvor længe de læser lektier hver dag, kan han bede dem skrive deres lektielæsningsstid ned hver dag (selvreapportering) og sammenholde dem med interview med forældrene.